

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020050
NAZWA OBSZARU Dolina Dolnej Kwisy

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020050	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Dolnej Kwisy

1.4. Data opracowania 2006-12	1.5. Data aktualizacji 2014-04
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-03
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna

15.4246

Szerokość geograficzna

51.3892

2.2. Powierzchnia [ha]:

5972.18

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL51	Dolnośląskie
PL43	Lubuskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			9.95		M	B	C	B	B
3130			13.4		P	B	C	B	B
3150			10.2		M	B	C	B	C
3260			92.0		G	A	C	B	A
4010			3.23		G	A	B	B	A
4030			1.19		M	B	C	B	B
6410			52.0		G	B	C	B	C
6430			1.9		M	C	C	C	C
6510			139.7		M	B	C	B	C
7150			3.1		P	B	C	B	C
8220			0.08		G	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek			Populacja na obszarze					Motywacja							
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie				
					Min	Maks			C R V P	IV	V	A	B	C	D
P		Andromeda polifolia						V			X				
P		Carex limosa						V			X				
P		Dactylorhiza fuchsii						V			X				
P		Drosera intermedia						V			X				
P		Drosera rotundifolia						V			X				
P		Dryopteris cristata						V			X				
P		Erica tetralix						V			X				
P		Eriophorum vaginatum						V			X				
P		Frangula alnus						C							X
P		Juncus acutiflorus						V			X				
P		Juncus alpinoarticulatus						V			X				
P		Juncus bulbosus						V			X				
P		Juncus tenageia						V			X				
P		Ledum palustre						R							X
P		Lycopodiella inundata						V		X	X				
P		Nuphar lutea						R							X
P		Nyphea alba						R							X
P		Ophioglossum vulgatum						V			X				
P		Oxycoccus palustris						V			X				
P		Polypodium vulgare						R							X

P		Ranunculus fluitans							R			X			
P		Rhynchospora alba							V			X			
P		Vaccinium uliginosum							V			X			
P		Viola palustris							V			X			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	4.86
N09	0.97
N17	20.7
N08	0.03
N23	2.23
N19	14.04
N16	14.17
N12	43.01
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje dolny odcinek rzeki Kwisy wraz z fragmentami lasów łęgowych, łąkami świeżymi oraz zbiorowiskami ziołoroślowymi, stanowiącymi jednocześnie ważne siedliska płazów i bezkręgowców. Rzeka Kwisa ma układ południkowy i charakteryzuje się specyficznym kształtem, dolna część zlewni tej rzeki jest wąska i wyraźnie wydłużona. W tym miejscu dolina rzeki posiada mocno zaznaczone krawędzie erozyjne, wąskie płaskie dno, a także niskie i wysokie terasy. Na opisywanym terenie występują również przewiewne piaski i wydmy. Są to formy erozji i akumulacji wodnej i eolicznej. Zlewnia rozszerza się na wysokości ujścia Błotniaka prawobrzeżnego dopływu Kwisy, w okolicy miejscowości Nowogrodziec. Tutaj, z kolei, dominują formy podłoża czwartorzędowego uwarunkowane tektonicznie, przekształcone przez erozję i denudację. Występuje w tej części rzeźba niskiego pogórza pokrytego osadami starszych zlodowaceń oraz pogórza o wyrównanej powierzchni, a

także rzeźba grzbietów wzgórz o charakterze twardzieli i ostańców (Pogórze Izerskie). Główną rzeką Obszaru jest Kwisa, dla koryta której i siedlisk do niego przyległych utworzono obszar Natura 2000. Jest ona lewobrzeżnym najdłuższym dopływem Bobru, który należy do dorzecza Odry. Cały teren Obszaru stanowi bardzo ważny korytarz ekologiczny. Wg Jędrzejowskiego biegnie tędy Korytarz Zachodni (KZ) łączący kompleksy leśne Polski Zachodniej, od Sudetów poprzez Bory Dolnośląskie i Lasy Zielonogórskie po Puszcę Rzepińską i Park Narodowy Ujście Warty, gdzie dołącza do korytarza Północno-Centralnego. Teren Obszaru wchodzi w skład Krajowej Sieci Ekologicznej ECINET i został sklasyfikowany jako krajowy korytarz ekologiczny, a część jest także krajowym obszarem węzłowym. Na terenie Obszaru znajduje się rezerwat przyrody Brzeźnik.

4.2. Jakość i znaczenie

Siedliska przyrodnicze

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi

W trakcie badań terenowych w 2012 r. zweryfikowano 6 z 8 płatów siedliska wykazywanych w inwentaryzacji z 2006 r. W Obszarze murawy napiaskowe występują na śródleśnych odsłonięciach piasku prawdopodobnie wtórnie powstałych po borach sosnowych.. Są to zbiorowiska o charakterze inicjalnym. Mają postać murawy o luźnej strukturze tworzonej przez gatunki kseromorficzne: dominującą kępkową trawę szczotlichę siwą *Corynephorus canescens*, płonnik włosisty *Polytrichum piliferum* oraz chrobotki *Cladonia* sp. Na obecnym etapie wiedzy nie można potwierdzić, czy obserwowane w Dolinie Dolnej Kwisy napiaskowe murawy szczotlichowe wykształciły się na piaskach pochodzenia wydmowego i czy klasyfikacja jako siedlisko przyrodnicze 2330 jest poprawna. Wymaga to uzupełnienia wiedzy o badania geomorfologiczne. W związku z tym, oceny w SDF pozostawiono bez zmian.

3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*
Zbiorowiska roślinne budujące to zbiorowisko są labilne, zajmują niewielkie powierzchnie i co roku mogą pojawiać się w innych miejscach. Buduje je pionierska roślinność pojawiająca się na obrzeżach zbiorników wodnych np. zalanych piaskowni składająca się z gatunków terofitów o szybkim cyklu rozwojowym. Gatunkami charakterystycznymi dla tego siedliska najczęściej występującymi na terenie Doliny Dolnej Kwisy są sit drobny *Juncus bulbosus* i wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris*. Ze względu na swój efemeryczny charakter i wysoki poziom wód w latach 2012-2013 wykonanie dokładnych badań tego typu siedliska okazało się niemożliwe, w związku z czym stan siedliska w Obszarze jest nieznan, a oceny w SDF pozostawiono bez zmian.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
W Dolinie Dolnej Kwisy występuje podtyp siedliska 3150-2 eutroficzne starorzecza i drobne zbiorniki wodne. W starorzeczach i zbiornikach rzadko pojawiają się wszystkie zbiorowiska roślinne typowe dla tych siedlisk, wiele jest zdominowanych przez rzęsę wodną *Lemna minor* lub praktycznie pozbawione są nymfeidów. Wiele starorzeczy otoczonych jest lasem i silne zacienienie wpływa na zubożony skład gatunkowy. Są tu też zbiorniki z grążelem żółtym *Nuphar lutea*, grzybieniami białymi *Nyphea alba*, rdestnicami *Potamogeton* sp. lub z żabieńcem babką wodną *Alisma plantago-aquatica*. Brzegi często porasta szuwar trzcinowy, szuwar mozgowy lub zbiorowiska łąkowe.

Ocena ogólna: C - znacząca, w tym:

Reprezentatywność: B – dobra;

Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: dobry B, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana, zaniżona ocena związana jest z zubożonym składem gatunkowym związanym z naturalnymi warunkami (silne zacienienie).

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy

Możliwość odtworzenia: nie oceniano.

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*

Kwisa jest rzeką włosienicznikową prawie na całej swej długości. W nurcie rzeki wyraźnie zaznacza się przepływ, miejscami intensywny. W materiale dennym duży udział ma frakcja gruboziarnista – żwiry i drobne otoczaki.

Siedlisko budują rośliny zakorzenione w dnie o zanurzonych pędach, głównym gatunkiem jest tu włosienicznik rzeczny *Ranunculus fluitans*. Siedlisko należy do najcenniejszych przedmiotów ochrony.

Ocena ogólna: A - doskonała, w tym:

Reprezentatywność: A – doskonała - siedlisko typowo wykształcone z charakterystycznymi gatunkami.

Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - główna rzeka Obszaru ma charakter rzeki włosienicznikowej praktycznie na całej swojej długości, ale siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju

Stan zachowania: ocena A – doskonała;

Stopień zachowania struktury: I – doskonale zachowana.

4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym *Erica tetralix*

W Obszarze siedlisko to stwierdzono w jednej lokalizacji i jest ono chronione w ramach rezerwatu przyrody „Brzeźnik”. Wilgotne wrzosowiska są tu siedliskiem wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin. Na szczególną uwagę zasługuje obecność wrzośca bagiennego *Erica tetralix*. Jest to najdalej wysunięte na wschód stanowisko tego atlantyckiego gatunku. Inne cenne gatunki: rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, sit ostro kwiatowy *Juncus acutiflorus*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, przygiełka biała *Rhynchospora alba*, turzyca bagienna *Carex limosa*. Siedlisko to występuje miejscami w mozaice z innym siedliskiem przyrodniczym 7150 - obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*.

Ocena ogólna: A - doskonała, w tym:

Reprezentatywność: A - doskonała, siedlisko typowo wykształcone z charakterystycznymi gatunkami.

Powierzchnia względna: B - siedlisko występuje w Obszarze w jednym miejscu, tj. na terenie całego rezerwatu przyrody Brzeźnik, na powierzchni ponad 3 ha. Wrzosiec bagienny budujący wilgotne wrzosowiska jest gatunkiem atlantyckim i na wschód od Doliny Dolnej Kwisy ma wschodnią granicę swego zasięgu.

Stan zachowania: B - dobry, wymaga jednak ochrony czynnej polegającej na usuwaniu trzciny i krzewów wkraczających na torfowisko.

Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana.

Stopień zachowania funkcji: I - doskonale perspektywy.

4030 Suche wrzosowiska **

W granicach Obszaru nie stwierdzono tego typu siedliska, w miejscu gdzie siedlisko to było wykazywane stwierdzono występowanie siedliska wrzosowiska wilgotne 4010, w związku z tym dane te uznano za oczywisty błąd; suche wrzosowiska potencjalnie mogą jednak występować w Obszarze (obecne odpowiednie warunki siedliskowe), w związku z czym typ siedliska otrzymał w SDF z ocenę D.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

W Obszarze największy kompleks najlepiej zachowanych łąk trzęślicowych występuje na południe od miejscowości Rudawica. Są to półnaturalne zbiorowiska roślinne, których utrzymanie związane jest ze specyficznym typem gospodarki polegającej na późnym koszeniu raz do roku lub rzadziej. Najważniejszą cechą dla tego typu łąk jest zmienny poziom wody gruntowej - wiosną bardzo wysoki, a w lecie niski. Z gatunków wskaźnikowych łąk trzęślicowych w Obszarze występują głównie: sit rozpierzchły *Juncus effusus*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa* oraz trzęślica modra *Molinia caerulea* rzadziej okrzyn łąkowy *Laserpitium prutenicum*. Pojawia się też czasem gatunek chroniony nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*

Ocena ogólna: C – znacząca, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana; zaniżona ocena związana jest głównie ze zubożałym składem gatunkowym i ekspansją gatunków niepożądanych;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

6430 Ziołorośla górskie *Adenostylin alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convonvuletalia sepium*

Ziołorośla występują w Obszarze w podtypie 6430-3 niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe. Zajmują

niewielkie powierzchnie w strefach ekotonowych. Występują głównie na obrzeżach łągów 91E0 rzadko 91F0, budowane są w Obszarze najczęściej przez chmiel *Humulus lupulus*, przytulię czepną *Galium aparine*, kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium* i pokrzywę *Urtica dioica*. Porastają gleby żyzne, zasobne w azot, mocno uwilgotnione. Podobnie jak łągi 91E0 wymagają okresowych zalewów. W Obszarze najczęściej spotyka się płaty zubożone, w formie szczątkowej, a w miejscach potencjalnego występowania ziołorośli pojawiają się rośliny inwazyjne, głównie rdestowce i niecierpek gruczołowaty.

Ocena ogólna: C - znacząca, w tym:

Reprezentatywność: C - znacząca;

Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w rozproszeniu w całym kraju.

Stan zachowania: C - średni, w tym:

Stopień zachowania struktury: III – średnio zachowana, zaniżona ocena związana jest ze zubożonym składem gatunkowym.

Stopień zachowania funkcji: III – średnie perspektywy z powodu rozprzestrzeniania się roślin inwazyjnych.

Możliwość odtworzenia: III – trudne.

6510 Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*

W Obszarze występują dwa podtypy łąk świeżych: na miejscach wilgotniejszych 6510-1 łąki rajgrasowe z dominującym rajgrasem wyniosłym *Arrhenatherum elatior*, kupkówką pospolitą *Dactylis glomerata*, wyczyńcem łąkowym *Alopecurus pratensis*, tomką wonną *Anthoxanthum odoratum* oraz 6520-2 łąki wiechlinowo - kostrzewowe na piaszczystym podłożu przypominające miejscami murawy z dominującą kostrzewą czerwoną *Festuca rubra* i mietlicą pospolitą *Agrostis capillaris*, pojawia się tu zawciąg pospolity *Armeria maritima* i dziurawiec czteroboczny *Hypericum maculatum*.

Ocena ogólna: C – znacząca, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana; zaniżona ocena związana jest głównie ze zubożalym składem gatunkowym i ekspansją gatunków niepożądanych;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*

W Obszarze siedlisko to wykazywane było dotąd w jednym miejscu pomiędzy miejscowością Kieržno a Brzeźnik. Tereny te w 2012 i 2013 r. były zalane w wyniku działalności bobrów, nie było możliwości określenia stanu zachowania siedliska, w związku z czym oceny w SDF pozostawiono bez zmian (wymagane uzupełnienie wiedzy). W Obszarze, na brzegu jednego ze zbiorników, zaobserwowano niewielkie powierzchnie porastające roślinnością ze związku *Rhynchosporion albae* (rzadki gatunek widłaczek torfowy *Lycopodiella inundata*), jednak o znikomej powierzchni.

8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*

W Obszarze siedlisko to podawane jest jedynie z piaszkowcowych skałek na zachodnim brzegu zbiornika w Osiecznicy. Potwierdzono tu występowanie podtypu 8220-3 mszysto-paprociowe zbiorowiska zacienionych skał kwaśnych i obojętnych z paprotką zwyczajną *Polypodium vulgare*. W płatach siedliska pojawia się niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*.

Ocena ogólna: C - znacząca, w tym:

Reprezentatywność: C - znacząca;

Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w rozproszeniu w całym pasie gór i pogórzy południowej Polski.

Stan zachowania: średni C, w tym:

Stopień zachowania struktury: III – średnio zachowana, siedlisko występuje w jednym miejscu w ostoi na piaszkowcach, wykształcone jest w sposób zubożony, obserwuje się wkraczanie na wychodnie skalne niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*.

Stopień zachowania funkcji: III – średnie perspektywy z powodu rozprzestrzeniania się rośliny inwazyjnej i

sukcesji.

Możliwość odtworzenia: III – trudne.

9110 Kwaśne buczyny Luzulo-Fagenion

W Obszarze siedlisko występuje nielicznie w podtypie 9110-1. Podawane i potwierdzone zostało w dwóch lokalizacjach: na południe od miejscowości Osieczów w Nadleśnictwie Bolesławiec i na południe od miejscowości Przejęsław w Nadleśnictwie Świętoszów, gdzie porasta dosyć strome stoki. Drzewostan jest bukowy, runo ubogie borowe lub brak roślin runa.

Ocena ogólna: C - znacząca, w tym:

Reprezentatywność: C - znacząca;

Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym zasięgu buka, czyli w zachodniej i południowej części kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Obszarze występują tylko trzy płaty.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum

W Obszarze siedlisko występuje w podtypie siedliska 9170-1. Są to żyzne i średnio żyzne wielogatunkowe lasy ze złożoną strukturą, dużym bogactwem florystycznym oraz wyraźnie zaznaczoną zmiennością sezonową. Wielowarstwowy oraz wielogatunkowy drzewostan składa się głównie z graba *Carpinus betulus*, dębu szypułkowego *Quercus robur* i lipy drobnolistnej *Tilia cordata*. Z leśnych siedlisk przyrodniczych grądy zajmują w Obszarze największą powierzchnię (ponad 176 ha). Runo typowe żyzne, wiosną zdominowane przez gatunki geofitów (zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, ziarnopłon wiosenny *Ranunculus ficaria* oraz fiołek leśny *Viola reichenbachiana*).

Ocena ogólna: C – znacząca, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

*9180 Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach

Z informacji ustnych (Waldemar Bena) uzyskanych w trakcie prac nad planem zadań ochronnych wynika, że jeden płat tego typu siedliska występuje w okolicy zbiornika w Osiecznicy. Z uwagi na nieistotną reprezentatywność i powierzchnię zajmowaną w Obszarze, siedlisko posiada kategorię D.

9190 Kwaśne dąbrowy *Quercetea robori –petraeae*

Są to ubogie lasy dębowe często z dużym udziałem brzozy i sosny z acydofilnym runem. Siedlisko to występuje jedynie w regionie kontynentalnym i ograniczone jest do zachodniej części Polski. W Obszarze siedlisko zajmuje powierzchnię około 42 ha, w drzewostanie siedliska bardzo często znaczny udział ma sosna, co skutkuje zniekształceniem siedliska.

Ocena ogólna: B – dobra, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

*91D0 Bory i lasy bagienne

Z zebranych danych wynika, że w Obszarze występują pojedyncze płyty o łącznej powierzchni 22 ha w okolicach Brzeźnika i Pruszkowa (dane z Powszechnej Inwentaryzacji w Lasach Państwowych z 2007 roku). Przepuszcza się, że część płatów wykazuje objawy zasychania, a inne są zalewane w wyniku działalności bobrów. Z uwagi na nieistotną powierzchnię zajmowaną w Obszarze siedlisko posiada kategorię D.

*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe

W Dolinie Dolnej Kwisy łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe nierównomiernie porastają brzegi prawie całej głównej rzeki Obszaru. Występują również przy starorzeczach i strumieniach. Drzewostan budują głównie wierzby biała *Salix alba* i krucha *Salix fragilis* oraz olsze *Alnus glutinosa*. Często pojawiają się gatunki obce – robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* i niecierpek gruczołowaty *Impatiens roylei*. W warstwie krzewów stwierdzono kruszynę *Frangula alnus* a w runie sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*. Na obrzeżach łęgów pojawiają się ziołorośla z pokrzywą i chmielem. Zaraz po grądach zajmują w Obszarze największą powierzchnię (ponad 160 ha).

Ocena ogólna: dobra – B, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*

W Obszarze siedlisko występuje w mozaice z łęgami olszowymi 91E0 oraz grądami 9170. Drzewostan budują głównie dąb szypułkowy *Quercus robur* i jesion *Fraxinus excelsior*, jednak często występuje tu sosna *Pinus sylvestris* i robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*.

Ocena ogólna: C – znacząca, w tym:

Reprezentatywność: B - dobra;

Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju.

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana;

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy;

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków.

Gatunki zwierząt:

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Ważka obserwowana jest na całej długości Kwisy w Obszarze oraz na niektórych jej dopływach. Obserwowano dużą liczbę osobników oraz dużą powierzchnię dogodnych siedlisk gatunku.

Ocena ogólna: C – znacząca;

Ocena populacji: C – znacząca, powyżej 2% populacji krajowej, ważka obserwowana na całej długości Kwisy w Obszarze oraz na niektórych jej dopływach;

Stan zachowania: A – doskonały, duża powierzchnia dogodnych siedlisk dla gatunku, doskonale zachowane (zarówno samo koryto rzeki Kwisy, jak i siedliska wzdłuż brzegów);

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

W Obszarze znajdują się kluczowe stanowiska gatunku. Populacje posiadają łączność z populacjami w sąsiednich obszarach Natura 2000. Siedlisko ma jednak niewielką powierzchnię, na niektórych stanowiskach istnieje ryzyko pogorszenia się ich stanu z uwagi na możliwość zarybienia zbiorników wodnych.

Ocena ogólna: B – dobra;

Ocena populacji: C < 2% - ważka stwierdzona w niewielkiej liczbie zbiorników, populacja odtwarza się po

zaprzestaniu hodowli ryb;

Stan zachowania: A – doskonały, zbiorniki stanowiące siedlisko gatunku dobrze zachowane

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, w sąsiednich obszarach Natura 2000 także występują populacje gatunku

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Gatunek obserwowany na 14 stanowiskach w Obszarze. Motyl związany jest z siedliskami łąkowymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru - jego stanowiska pokrywają się miejscami z płacami łąk świeżych (6510) oraz zmiennowilgotnych (6410).

Ocena ogólna: C – znacząca,

Populacja: ocena C – poniżej 2% populacji krajowej (w Obszarze na 14 stanowiskach)

Stan zachowania: B – dobry - część łąk zarasta krzewami, na niektórych stanowiskach obecne gatunki inwazyjne

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: II - dobrze zachowane - gatunek występuje na łąkach i obrzeżach rowów i cieków z obecną rośliną żywicielską. Na niektórych płacach łąk obserwowano zarastanie krzewami lub inwazyjne gatunki roślin. Miejscami nielicznie występowała roślina żywicielska, co miało prawdopodobnie przełożenie na niewielką liczebność gatunku na tych stanowiskach.

Możliwość odtworzenia: nie oceniano

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, gatunek obecny w sąsiednich obszarach Natura 2000, np. w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072.

6179 Modraszek *nausitous* *Phengaris naustithous*

Ocena populacji: D – populacja nieistotna.

W całym obszarze występują tylko dwa stanowiska gatunku, a ponadto w obszarze – z wyjątkiem tych dwóch lokalizacji – brakuje typowo wykształconych łąk z krwiściągiem lekarskim *Sanguisorba officinalis* stanowiących siedlisko tego gatunku. W związku z tym uznano, że populacja modraszka *nausitousa* nie jest znacząca (poniżej 0,5% w skali kraju), dlatego gatunek otrzymał kategorię D.

1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*:

Obszar ma duże znaczenie dla zachowania populacji jelonka rogacza w Borach Dolnośląskich, a także dla utrzymania ciągłości populacji na Śląsku. Gatunek stwierdzony w obszarze na czterech stanowiskach wzdłuż Kwisy.

Ocena ogólna: C - znacząca

Ocena populacji: C – poniżej 2% populacji krajowej, gatunek wykazany na czterech stanowiskach w Obszarze

Stan zachowania: B – dobry,

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: dobrze zachowane, w obszarze występują dogodne siedliska dla gatunku (kompleksy starych próchniejących dębów), ale na części stanowisk zaobserwowano pogorszony stan zachowania (znaczny udział gatunków iglastych, ocienienie stanowisk lub pogorszenie stanu na skutek nawiezienia gruzu u podstawy dębów zasiedlonych przez jelonka)

Możliwość odtworzenia: nie oceniano

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

*1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Obszar ma istotne znaczenie dla zachowania populacji pachnicy dębowej w zachodniej części Polski. Gatunek stwierdzony wzdłuż Kwisy, na 8 izolowanych (w obrębie obszaru) stanowiskach. Największa koncentracja stanowisk znajduje się w okolicach miejscowości Osiecznica, przy czym najlepiej ocenione zostało stanowisko zlokalizowane w południowej części obszaru w miejscowości Zebrzydowa.

Ocena ogólna: C – znacząca,

Ocena populacji: C – poniżej 2% populacji krajowej, w Obszarze gatunek wykazywany na 8 stanowiskach

Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – dobrze zachowane, w obszarze obecne dogodne siedliska dla gatunku (kompleksy starych, próchniejących drzew), ale na części stanowisk zaobserwowano pogorszony stan

zachowania (znaczny udział gatunków iglastych, na kilku stanowiskach drzewa z pachnicą zostały wycięte)

Możliwość odtworzenia: nie oceniano

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, najbliższe znane stanowiska znajdują się w sąsiednich obszarach Natura 2000: Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063, Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090 Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072.

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* **

Ocena populacji: D – populacja nieistotna.

Ostatnie osobniki gatunku w dolinie Kwisy stwierdzono w latach 2005-2006, jednak drzewo, na którym były obserwowane zostało wkrótce ścięte. W trakcie badań terenowych zidentyfikowano jedno drzewo, które ma bardzo stare żery, ale obecnie nie jest zasiedlone. Na podstawie badań, jak również na podstawie zebranych analizy dostępnych informacji stwierdzono, że gatunek nie jest obecny w Obszarze, jednak ze względu na obecność potencjalnych siedlisk pozostawiono go w SDF z kategorią D.

1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Gatunek wykazany dość licznie na terenie obszaru, rozmieszczenie populacji nierównomierne ze względu na charakter rzeki.

Ocena ogólna: B – dobra;

Ocena populacji: B - populacja rozmieszczona nierównomierne w całym obszarze Natura 2000, podczas elektropołów stwierdzono występowanie 76 osobników, co stanowi więcej niż 2% populacji krajowej;

Stan zachowania: ocena B – dobra,

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: III - elementy siedliska średnio zachowane,

Możliwość odtworzenia - renaturyzacja trudna, Kwisa jest rzeką niejednorodną w swoim biegu i charakteryzuje się mozaiką mikrosiedlisk zarówno dogodnych, jak i nieodpowiednich dla minoga. Ewentualne prace zmierzające do poprawy stanu siedlisk mogą przynieść efekt odwrotny od zamierzonego.

Izolacja: ocena B – populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku

1134 Różanka **

Ocena populacji: D – populacja nieistotna.

Wcześniejsze inwentaryzacje (Witkowski i in. 2000) prowadzone na Kwisie nie wykazały różanki, ponadto obecność tych ryb na badanych stanowiskach jest wątpliwa ze względu na brak typowych siedlisk dogodnych dla gatunku. Różanka preferuje wody stojące lub wolno płynące – zasiedla głównie jeziora, stawy, starorzecza i kanały. W ciekach ryba ta wybiera miejsca zarośnięte roślinnością zanurzoną o dnie mulistym, wyraźnie utrzymując się bliżej brzegów. Do rozrodu konieczna jest obecność małży - szczeżui i skójek.

1145 Piskorz **

Ocena populacji: D – populacja nieistotna.

Wcześniejsze inwentaryzacje (Witkowski i in. 2000) prowadzone na rzece Kwisie nie wykazały piskorza, ponadto obecność tych ryb na badanych stanowiskach jest wątpliwa ze względu na brak typowych siedlisk dogodnych dla gatunku. Piskorz żyje na dnie lub w osadach dennych, zasiedla zarówno wody stojące, jak i płynące: płytkie zanikające jeziora, starorzecza, drobne muliste zbiorniki o różnym charakterze ekologicznym (śródpolne, śródleśne, śródtorfowiskowe), silnie zamulone i wolno płynące odcinki rzek oraz rowy melioracyjne.

1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*

Gatunek wykazany dość licznie na terenie obszaru, rozmieszczenie populacji nierównomierne ze względu na charakter rzeki. W trakcie badań w 2012 r. odłowiono niewielką liczbę osobników. W przypadku tego gatunku niezbędne będzie dalsze monitorowanie jego występowania. Biorąc pod uwagę obserwowane na obszarze całego kraju tendencje spadkowe populacji gatunku, zachowanie stanowisk głowacza ma szczególne znaczenie przyrodnicze.

Ocena ogólna: C - znacząca

Ocena populacji: C - populacja rozmieszczona nierównomierne w granicach całego obszaru Natura 2000, podczas elektropołów stwierdzono występowanie 256 osobników, co stanowi ok. 2% populacji krajowej

Stan zachowania – ocena C – średni, w tym:

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: III - średni

Możliwość odtworzenia – renaturyzacja trudna - Kwisa jest rzeką niejednorodną w swoim biegu i charakteryzuje się mozaiką mikrosiedlisk zarówno dogodnych, jak i nieodpowiednich dla głowacza. Ewentualne prace zmierzające do poprawy stanu siedlisk mogą przynieść efekt odwrotny od zamierzonego.

Izolacja: ocena B – populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku

1308 Mopek Barbastella barbastellus

W obszarze nie potwierdzono obecności gatunku, jednakże rodzaj występujących siedlisk wskazuje na dogodne warunki do występowania mopka. Ponadto dolina rzeczna stanowi istotny ciągły element krajobrazu służący jako trasa przelotów sezonowych.

Ocena ogólna C - znacząca, w tym:

Ocena populacji: C – w trakcie badań w 2013 r. nie potwierdzono rozrodu na tym terenie, dlatego dane o populacji odnoszą się jedynie do stwierdzeń mopka podczas badań detektorowych oraz odłowów (nie odłowiono żadnej samicy). Na ich podstawie oraz na podstawie danych literaturowych i niepublikowanych obserwacji z lat ubiegłych, populację oceniono jako nie przekraczającą 2% populacji krajowej.

Stan zachowania: B – dobry - liczne potencjalne miejsca rozrodu i żerowania. Jedyne znane stanowisko zimowe z roku 2008 (Jaśkiewicz- dane niepublikowane), gdzie stwierdzono wówczas 7 osobników, uległo zawałowi (piwnice i chłodnie na prawym brzegu Zalewu Kliczkowskiego), najbliższe mu zimowisko znajduje się na terenie miasta Nowogrodzic.

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy dobrze zachowane - liczne potencjalne miejsca rozrodu i żerowania (starodrzew).

Możliwość odtworzenia: nie oceniano

Izolacja: ocena C - gatunek swobodnie migrujący wzdłuż doliny Kwisy

1318 Nocek łydkowłosy Myotis dasycneme

Obecność gatunku została potwierdzona w trakcie obserwacji terenowych. Koryto rzeczne może stanowić dla nocków łydkowłosych miejsce żerowania. Ponadto Kwisa jest pośrednio połączona w sposób ciągły z doliną Odry, może więc stanowić istotny fragment trasy przelotów sezonowych tego gatunku.

Ocena ogólna: C - znacząca, w tym:

Ocena populacji: C – poniżej 2% populacji krajowej, jednak zaznaczyć należy, że populacja gatunku jest nieznana i wymaga szczegółowych badań. W 2013 r. pod mostem w Ławszowej obserwowano jednego osobnika (stanowisko przejściowe). Jest to lokalizacja wskazywana w latach poprzednich (Gottfried T. - dane niepublikowane). Mimo braku wskazań kolonii rozrodczych przewiduje się - ze względu na układ korytarzy migracyjnych i zimowisk na Dolnym Śląsku - możliwość istnienia populacji przelotnej tego gatunku i istotnego znaczenia tego obszaru w czasie przelotów dla nocka łydkowłosego.

Stan zachowania: C – średni - populacja przelotna migruje wzdłuż koryta rzeki Kwisy oraz może przemieszczać się poza zbiornikami wodnymi (Zapart A. – dane niepublikowane), w związku z czym nie przewiduje się, by liczne przegrody na rzece mogły prowadzić do izolacji;

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy dobrze zachowane – Na wielu odcinkach rzeka posiada nie zmieniony antropogenicznie charakter (brak płoszenia przez nadmierne oświetlenie, lub inne czynniki związane z działalnością człowieka).

Możliwość odtworzenia: nie oceniano

Izolacja: ocena C - gatunek swobodnie migrujący wzdłuż doliny Kwisy

1324 Nocek duży Myotis myotis

Obecność nocków dużych w obszarze potwierdzona została obserwacjami terenowymi. Dolina rzeczna szczególnie intensywnie wykorzystywana jest w trakcie przelotów sezonowych. Ponadto w obszarze stwierdzono występowanie kolonii letniej w miejscowości Kliczków, będącej najprawdopodobniej satelitarną częścią kolonii rozrodczej w Parowej.

Ocena ogólna C, w tym:

Populacja: obecność gatunku głównie w centralnej części obszaru. W 2013 r. gatunek stwierdzany podczas odłowów pod mostem w Ławszowej i pod mostem w Przejęslawiu, przy czym należy uznać, iż są to stanowiska

wykorzystywane przez samce, ponieważ w trakcie odłowów w Ławszowej nie schwytano żadnej samicy. Ponadto potwierdzono występowanie kolonii rozrodzkiej tego gatunku w domu mieszkalnym w miejscowości Kliczków (max. 30 os., w latach ubiegłych 15 - 50 os). W czasie nagrań detektorowych nocki duże zarejestrowano w pobliżu Ławszowej i Świętoszowa.

Populacja nie przekracza 2 % populacji krajowej - ocena C.

Stan zachowania gatunku oceniono jako dobry B, ze stale utrzymującą się kolonią rozrodczą w budynku mieszkalnym w Kliczkowie.

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy dobrze zachowane – na wielu odcinkach rzeka posiada nie zmieniony antropogenicznie charakter (brak płoszenia przez nadmierne oświetlenie, lub inne czynniki związane z działalnością człowieka), przez co jest dogodną trasą migracji gatunku. Ponadto obecnie zachowanie letniej kolonii gatunku w Kliczkowie ma dobre perspektywy, pod warunkiem uwzględnienia zaleceń chiropterologa przy planowanym remoncie dachu.

Możliwość odtworzenia: nie oceniano.

Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania, gatunek swobodnie migrujący wzdłuż doliny Kwisy.

1337 Bóbr *Castor fiber*

Gatunek wykazany licznie na terenie całego Obszaru. Stabilna populacja bobra zasiedla cały odcinek Kwisy wraz z licznymi mniejszymi dopływami i zbiornikami wodnymi znajdującymi się w dolinie Kwisy.

Ocena ogólna: A - doskonała, w tym:

Ocena populacji: C - gatunek stwierdzony na całej długości Kwisy oraz na sąsiednich zbiornikach wodnych i starorzeczach, ale z uwagi na wysoką liczebność populacji krajowej, populacja w Obszarze stanowi mniej niż 2% populacji w kraju;

Stan zachowania: ocena A – doskonały

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: I – elementy doskonale zachowane; obecne podstawowe cechy siedliskowe niezbędne do utrzymania stabilnej, regularnie rozmnażającej się populacji; w Obszarze liczne rzeki, niewielkie śródleśne potoki i strumienie, stawy, starorzeczka.

Możliwość odtworzenia – nie oceniano.

Izolacja: ocena C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

*1352 Wilk *Canis lupus*

Dostępne dane literaturowe wskazują że lokalna populacja wilka (występująca w Obszarze i jego bezpośrednim sąsiedztwie) rozmieszczona jest wzdłuż całego odcinka Kwisy położonego w Obszarze. W sąsiedztwie Doliny Dolnej Kwisy stwierdzono terytoria 3 wilczych watah, liczących łącznie ok. 15 osobników (stan na rok 2011).

Ocena ogólna: B – dobra, w tym:

Ocena populacji: C – poniżej 2% populacji krajowej, gatunku obecny na terenie całego Obszaru; w sąsiedztwie Obszaru terytoria 3 wilczych watah, w skład których wchodzi od 2 do 8 osobników.

Stan zachowania: ocena A - doskonały, w tym:

Stopień zachowania cech siedliska: I - siedlisko doskonale zachowane; obecne podstawowe cechy siedliskowe niezbędne do utrzymania stabilnej, regularnie rozmnażającej się populacji (zwarte kompleksy leśne w Obszarze i jego sąsiedztwie, dostępność bazy pokarmowej).

Możliwość odtworzenia: nie oceniano.

Izolacja: ocena C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania; korytarz migracyjny wilka przebiega przez cały obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy.

1355 Wydra *Lutra lutra*

Gatunek wykazany licznie na terenie całego Obszaru. Stabilna populacja wydry zasiedla cały odcinek Kwisy wraz z licznymi mniejszymi dopływami i zbiornikami wodnymi znajdującymi się w dolinie Kwisy.

Ocena ogólna: A - doskonała, w tym:

Ocena populacji: C – gatunek stwierdzony na całej długości Kwisy oraz na sąsiednich zbiornikach wodnych i starorzeczach, ale z uwagi na wysoką liczebność populacji krajowej, populacja w Obszarze stanowi mniej niż 2%

populacji w kraju.

Stan zachowania: A - doskonały, w tym:

Stopień zachowania cech siedliska gatunku: I – elementy doskonale zachowane; obecne podstawowe cechy siedliskowe niezbędne do utrzymania stabilnej, regularnie rozmnażającej się populacji; w Obszarze liczne rzeki, niewielkie śródleśne potoki i strumienie, stawy, starorzecza.

Możliwość odtworzenia – nie oceniano.

Izolacja: ocena C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

W ostoi stwierdzono występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin:

modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, turzyca bagienna *Carex limosa*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata*, wrzosiec bagienny *Erica tetralix*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, sit ostrokwiatowy *Juncus acutiflorus*, sit alpejski *Juncus alpinoarticulatus*, sit drobny *Juncus bulbosus*, sit błotny *Juncus tenageia*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, przygielka biała *Rhynchospora alba*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum* i fiołek błotny *Viola palustris* – gatunki związane z przedmiotem ochrony Obszaru, tj. siedliskiem 4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym *Erica tetralix*, które jednocześnie są gatunkami objętymi ochroną prawną i/lub znajdują się na Krajowej Czerwonej Liście lub Czerwonej Liście Dolnego Śląska;

włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans* - zamieszczony na Czerwonej liście roślin naczyniowych Dolnego Śląska (Kącki Z., Dajdok Z., Szczeńsiak E., 2003) z kategorią zagrożenia LC (słabo zagrożone) oraz gatunek pod ochroną ścisłą, charakterystyczny dla siedliska 3260 stwierdzonego w Kwisie;

widłaczek torfowy *Lycopodiella inundata* - gatunek zamieszczony na Czerwonej Liście z kat. V, pod ochroną ścisłą, zał. V Dyrektywy Siedliskowej związany z siedliskiem 7150 stanowiącym przedmiot ochrony Obszaru, obserwowany na brzegach zbiornika koło Osiecznicy.

nasieńżrał pospolity *Ophioglossum vulgatum* – gatunek objęty ochroną ścisłą, w Obszarze związany z łąkami 6410.

Gatunki objęte ochroną częściową:

grązeł żółty *Nuphar lutea* i grzybień biały *Nyphea alba* – gatunki związane z siedliskiem 3150;

paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* - gatunek paproci związany z siedliskiem 8220;

kruszyna pospolita *Frangula alnus* - związana z siedliskiem 9190.

** UWAGA: Siedlisko/gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punktach 3.1 i 3.2.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	H01.03		i
M	B02.01.02		i
H	B02.04		i
M	K02		i
H	I01		b
M	J03.02.01		i
H	J03.01		i
M	A02		i

L	G05.11		i
M	J02.03		i
H	E03.01		b
H	B02.01.01		i
M	J02.05.05		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Bena W., Dobrowolska K. 2005. Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (Scopoli, 1763) (Coleoptera, Scarabaeidae) nowy gatunek w Borach Dolnośląskich.
 Brzuski P., Okarma H., Wilk na terenach zachodniej Polski, 1997. Polski Związek Łowiecki.
 Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 w województwie dolnośląskim, ansee consulting, Wrocław 2012-2013.
 Kącki Z. (red.) 2003. Zagrożone gatunki naczyniowej flory Dolnego Śląska. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław. 245 ss.

Nowak S., Mysłajek R. 2011. W. Wilki na zachód od Wisły, Stowarzyszenie dla Natury "Wilk", Twardorzeczka.

Nowak S., Mysłajek R. W., Kłosińska A., Gabryś G. 2011. Diet and prey selection of wolves *Canis lupus* recolonising Western and Central Poland. *Mammalian Biology* 76: 709-715.

Pieruzek-Nowak S. 2009. Wpływ autostrady A18, odcinek Olszyna –Gołnice na populację wilka oraz analiza skumulowanego oddziaływania A18 oraz pozostałej infrastruktury drogowej i kolejowej, Twardorzeczka.

Proćków J. 2010. Flora rezerwatu „Brzeźnik” koło Bolesławca (woj. dolnośląskie) oraz stopień zagrożenia jej najcenniejszych elementów. *Acta Botanica Silesiaca* 5: 65–76.

Świerkosz K. (red.). 2006. Opracowanie rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w 44

proponowanych Specjalnych Obszarach Ochrony na terenie województwa dolnośląskiego- raport zbiorczy

Wiśniowska L., Zajac R., Skrzypek R. Występowanie populacji wydry (*Lutra lutra* L.) na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, 2007, Tom I: 225-240 w Bobek B., Płaksej A., Frąckowiak W., Płaksej A.,

Frąckowiak W., Merta D. (red.) Gospodarka łowiecka i ochrona populacji dzikich zwierząt na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, Wrocław.

Witkowski A., Kotusz J., Kuszniarz J., Czarny Z., Błachuta J. 2000. Monitoring ichtiofauny Kwisy. Roczniki naukowe PZW.

Zarzycki K., Mirek Z., 2006, Red list of plants and fungi in Poland. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN. Kraków.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	0.08				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Brzeźnik	+	0.08

5.3. Forma ochrony

Na terenie Obszaru znajduje się rezerwat przyrody Brzeźnik. Przeważająca część OZW Dolina Dolnej Kwisy (z wyjątkiem jej południowego fragmentu) pokrywa się z Obszarem Specjalnej Ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB020005. Północna część Obszaru pokrywa się z fragmentem Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Dolnośląskie i Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bobru. Ponadto północna część graniczy z OZW Wrzosowiska Świętoszowsko - Ławszowskie PLH020063 oraz OZW Małomickie Łęgi PLH080046, a południowa – z OZW Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska plac Powstańców Warszawy 1 50-153 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.wroclaw.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	

Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020050

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)